

Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik ve bireysel yenilikçilik eğilimlerinin belirlenmesi

Determining nursing students' entrepreneurship and individual innovation tendencies

 Ebru ŞAHİN¹,
 Yıldız ÖĞÜT²,
 Hatice TEL AYDIN³

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Sağlık Bilimler Fakültesi
Dönem 3, Sivas, Türkiye

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Sivas, Türkiye

³Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi İç
Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye

Corresponding author:

Ebru ŞAHİN, Sivas Cumhuriyet
Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi Dönem 3, Sivas,
Türkiye

E-mail:

ebru.662.ebru@gmail.com

Received/Accepted: January
2021

Conflict of interest: There is not
a conflict of interest.

How to Cite

Sahin, E., Ogut, Y., Tel Aydın, H.
(2021). Hemşirelik öğrencilerinin
girişimcilik ve bireysel
yenilikçilik eğilimlerinin
belirlenmesi. Health Sciences
Student Journal, 1(1), 7-14.
<https://hssj.cumhuriyet.edu.tr/hemshirelik-ogrencilerinin-girisimcilik-ve-bireysel-yenilikcilik-egilimlerinin-belirlenmesi/>

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik ve bireysel yenilikçilik eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın örneklemini çalışmaya katılmayı kabul eden 393 hemşirelik öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Girişimcilik Ölçeği ve Bireysel Yenilikçilik Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %73.3'ü kız, %98.7'si bekârdır. Öğrencilerin %46.8'i eğitim müfredatlarında yenilikçilik kavramına, %53.4'ü girişimcilik kavramına yer verilmediğini, %85.0'i herhangi bir girişimcilik faaliyetinde bulunmadığını, %62.6'sı kendine ait herhangi bir iş fikrinin olmadığını ifade etmiştir. Kız öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve girişimcilik puan ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu, 20 yaş üstü öğrencilerde bireysel yenilikçilik, 20 yaş üstü öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve girişimcilik puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bekâr öğrencilerde, herhangi bir girişimcilik faaliyetinde bulunduğunu bildiren öğrencilerde ise girişimcilik puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin okudukları sınıfa ve yaşadıkları yere göre yenilikçilik ve girişimcilik puan ortalamalarında farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin girişimcilik puanı ile bireysel yenilikçilik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir korelasyon olduğu saptanmıştır.

Sonuçlar: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerinin istendik oranlarda olmadığı, girişimcilik faaliyetinde bulunmanın öğrencilerin girişimcilik potansiyellerini destekleyen bir unsur olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yenilik ve girişimcilik kavramları ile tanışıklıklarının artırılmasına, yenilikçi ve girişimci davranışlarının desteklenmesine katkı verecek şekilde, müfredat düzenlemeleri yapılması yararlı olacaktır.

Anahtar kelimeler: Bireysel yenilikçilik, girişimcilik, hemşirelik.

ABSTRACT

Aim: This study has been made to identify entrepreneurial and individual innovative tendencies of nursing students.

Methods: A sample the descriptive research was made up of 393 nursing students who agreed to participate in the study. The study data has been acquired by using Personal Information Form, Entrepreneurial Tendency Scale and Individual Innovative Tendency Scale.

Results: %73.3 of the students that participated in the study are women, %98.7 are singles. %46.8 of the students have stated that the concept of innovation and doesn't include their curriculum, %53.4 the concept of entrepreneurship doesn't include their curriculum, %85.0 have not engaged in any kind of entrepreneurial activities and %62.6 don't have any business idea of their own. It was determined that female students and students over the age of 20 had higher entrepreneurship and innovation scores. The students who were single and reported to be engaged in any entrepreneurial activity had higher entrepreneurial scores. There was no difference in the average score for innovation and entrepreneurship according to the class in which students studied and where they lived. It has been indicated that there is a positive correlation between the entrepreneurship and the personal innovativeness points of the students.

Conclusions: It is seen that the individual innovation and entrepreneurship characteristics of nursing students participating in the research are not at the rates requested, and that entrepreneurship activity is a factor that supports the entrepreneurial potential of students. It will be useful to make curricular arrangements to contribute to increasing students' familiarity with the concepts of innovation and entrepreneurship and to supporting their innovative and entrepreneurial behavior.

Keywords: Entrepreneurship, individual innovation, nursing.

GİRİŞ

Günümüzde hızla artan bilimsel ilerlemeler, teknolojik yenilikler tüm sektörleri etkilemiş, en fazla etkilenen alanlardan biri sağlık sektörü olmuştur. Hastalık türlerindeki değişim ve artış, toplum beklentilerindeki değişim, teknolojik gelişmeler, maliyet etkin hizmet yaklaşımlarının kabul görmesi gibi birçok faktöre bağlı olarak sağlık sisteminde ortaya çıkan yeni durumlar ve ihtiyaçlar değişim ve yenilikleri zorunlu kılmaktadır.

Sağlık teknolojisindeki ilerlemeler ve hastaların artan bakım ihtiyaçları hemşirelerin bakım yaklaşımlarını geliştirmelerini, yeni bakım uygulamalarını ve bakım sistemlerini sundukları hemşirelik bakımına dâhil etmeye hazır olmalarını gerektirmektedir¹. Günümüzde hemşirelerden yalnızca daha kaliteli hemşirelik bakımı sunmaları değil aynı zamanda yenilikçi yaklaşımlar ortaya koymaları da beklenmektedir^{1,2}.

Yenilik anlamında gelen, inovasyon, bir alanın, ürünün veya hizmetin yeni süreçler, yeni teknikler uygulamak yoluyla yenilediği, güncellendiği veya yeni bir değer yaratmak için başarılı fikirlerin oluşturulduğu bir süreçtir³. Girişimcilik ise bir fırsatı değerlendirmek, bir iş fikrini tanımlamak, gerekli kaynakları bulmak, daha sonra bir girişimi faaliyete geçirmek ve sonuçlarını almak için gerekli olan faaliyetler bütünü olarak tanımlanabilir⁴. Girişimciliğin en önemli yanı sürekli olarak yenilikleri ortaya çıkartmak olarak belirtilmekte olup⁵, girişimcilik sürecinin sonunda karlılık, büyüme veya süreklilik sağlanması durumunda girişimciliğin bir inovasyonla (yenilikle) sonuçlandığı kabul edilmektedir⁶. Girişimcilik, ülkelerin ekonomik büyümesi ve gelişimi, istihdam ve iş fırsatı sağlama, üretkenliği artırma ve

yüksek düzeyde yaratıcılığa, yeniliğe katkıda bulunmak açısından önemlidir⁷.

Sağlık alanında sürekli olarak yaşanan değişime ayak uydurmak, bu dönüştürücü ortamda meslek olarak etkili olabilmek için hemşirelerin geçmiş ve mevcut koşulları tam olarak değerlendirmeleri ve hemşirelik uygulamaları için farklı bir dünya hazırlayabilmeleri gerekmektedir. Bunu yapmak için başta hemşirelik liderleri olmak üzere hemşireler yeniliği benimsemeli ve hemşirelik uygulamaları için değişen taleplere cevap vermek adına yeni stratejiler geliştirmelidir⁸.

Dünya çapında, hemşireler tarafından geliştirilen ve uygulanan birçok başarılı yenilik örneği bulunmaktadır⁹. Uluslararası Hemşireler Birliği (ICN), dünya çapında 12 milyon hemşire olduğunu, çalışan hemşirelerin %1'inin girişimci hemşire olduğunu tahmin edildiğini bildirmiştir². Hemşire girişimciler, ürün ve hizmetlerin, teknolojinin, yazılımın ve güvenlik sistemlerinin geliştirilmesini destekleyerek sağlık hizmet sunum sisteminde boşlukları doldurmaya önemli katkılar sağlamaktadır. Bununla birlikte inovasyon ve girişimciliğin, hemşirelerin daha önemli bir etkiye sahip olmaları, daha fazla kariyer ve daha fazla yaşam doyumu elde etmeleri için fırsatlar sağlayacak yaklaşımlar olduğu da vurgulanmaktadır¹⁰.

Geleceğin hemşirelerinin üstlendikleri yeni rolleri yerine getirebilmeleri için yenilikçi ve girişimci bakış açısına sahip olmaları önemlidir. Hemşirelik eğitiminin içeriği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerinin tanımlanmasını ve geliştirilmesini sağlayacak yeterliliklere sahip olmalıdır. Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerinin geliştirilmesi amaçlandığında gerçekleştirilmesi gereken ilk adım mevcut durumun

tanımlanmasıdır. Bu noktadan hareketle hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin girişimcilik ve bireysel yenilikçilik eğiliminin belirlenmesi, bu konuda atılması gereken adımların belirlenmesine katkı sunacaktır.

Araştırma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim görmekte olan hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik ve yenilikçilik eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi ve Yeri: Araştırma, tanımlayıcı-kesitsel nitelikte gerçekleştirildi. Araştırmanın evrenini; 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde kayıtlı olan toplam 816 öğrenci oluşturdu. Araştırmada örneklem seçimi yapılmadı. Gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 393 öğrenci araştırma örneklemini oluşturdu (1. sınıf 109, 2. sınıf 115, 3. sınıf 89, 4. sınıf 80). Araştırmaya katılan öğrenciler evrenin %48'ini temsil etmektedir.

Veri Toplama Araçları: Araştırma verilerinin toplamasında Kişisel Bilgi Formu, Bireysel Yenilikçilik Ölçeği ve Girişimcilik Ölçeği kullanıldı.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan form, katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini, yenilikçilik ve girişimcilikle ilgili görüşlerini (eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, medeni durum, yaşadığı yer, müfredatta yenilikçilik ve girişimcilik konularına yer verilme durumu, hemşirelik eğitiminde yenilikçilik ve girişimcilik dersinin gereklilik durumu, herhangi bir girişimci faaliyette bulunma

durumu gibi) belirlemeye yönelik 13 sorudan oluşmaktadır.

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği: Bireylerin genel anlamda yenilikçiliğini değerlendirebilmek amacıyla Hurt, Joseph ve Cook tarafından 1977 yılında geliştirilmiştir¹¹. Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2010 yılında Kılıçer ve Odabaşı tarafından yapılmış olan ölçek toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek hemşirelik öğrencilerinin ve hemşirelerin bireysel yenilikçilik düzeyini değerlendirmek için çeşitli çalışmalarda kullanılmıştır^{12,15}. Ölçekte 12 tane olumlu (1, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18. ve 19. maddeler), 8 tane olumsuz (4, 6, 7, 10, 13, 15, 17. ve 20. maddeler) olmak üzere toplam 20 madde bulunmaktadır. Beşli likert özellikteki ölçekte maddeler Kesinlikle katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2) ve Kesinlikle katılmıyorum (1) şeklinde değerlendirilmektedir¹¹.

Ölçekten alınan puanlara göre bireyler yenilikçilik düzeyine göre kategorize edilebilmektedir. Ölçek puanının hesaplanmasına göre; 46'nın altındaki puanlar gelenekçi, 46-56 arasındaki puanlar kuşku, 57-68 arasındaki puanlar sorgulayıcı, 69-80 arasındaki puanlar öncü olanlar, 80 puanın üzerindeki puan alanlar yenilikçiler olarak sınıflandırılmaktadır¹¹.

Girişimcilik Ölçeği: İşcan ve Kaygın (2011) tarafından geliştirilen ve geçerlik güvenilirliği yapılan ölçekte toplam 30 madde bulunmaktadır. Ölçekte kendine güven, yenilik, başarıya ihtiyacı, kontrol odağı, risk almak, belirsizliğe karşı tolerans olmak üzere altı alt boyut bulunmaktadır. Ölçekte her madde için verilen puan esas alınmaktadır¹⁵. Beşli likert tipinde hazırlanan ölçekte maddeler; kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım,

katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum şeklindedir.

Cevap puanları toplanarak, maddelerin aritmetik ortalamaları (\bar{x}), mod, medyan frekans ve yüzdeleri hesaplanmakta, bu hesaplamaya göre hemşirelik öğrencilerinin ne ölçüde girişimci lider vasıflarına sahip oldukları tanımlanmaktadır. Bu değerlendirmeye göre; 1.0 – 2.33 düşük, 2.34 – 3.66 orta, 3.67 – 5.00 yüksek girişimcilik eğilimi olarak tanımlanmaktadır¹⁶.

Veri Toplama: Araştırma verileri 1-31 Aralık 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama araçları sınıf ortamında öğrencilere verilmiş, öğrenciler tarafından formlar doldurulduktan sonra araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Formların doldurulması yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Analiz: Verilerin analizi SPSS 22.0 kullanılarak yapılmıştır (IBM Corporation, Armonk, NY, USA). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği ve Girişimcilik Ölçeği puanlarının belirlenmesinde ortalama ve standart sapmayı içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $P<0.05$ olarak belirlenmiştir. Bağımsız değişkenlerin yenilikçilik ve girişimcilik puanlarına etkisini değerlendirmek için t-testi ve ANOVA analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada, Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Cronbach alfa değeri 0.89, ve Girişimcilik Ölçeği Cronbach alfa değeri ise 0.94 bulunmuştur. Buna göre her iki ölçek de bu araştırma örneklemini için yüksek derecede güvenilir olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırma öncesi çalışmanın yapılacağı Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanlığından yazılı araştırma izni alınmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında

açıklama yapılmış, araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerinin sözlü onamları alınmıştır.

BULGULAR

Hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan 393 öğrencinin katıldığı bu çalışmada; katılımcıların %73.3'ünün kız öğrenciler olduğu, %57.0'sinin il merkezinde yaşadığı, %98.7'sinin bekâr olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Özellik	Sayı	%	
Sınıf	1	109	27.7
	2	115	29.3
	3	89	22.6
	4	80	20.4
Cinsiyet	Kadın	288	73.3
	Erkek	105	26.7
Yaşanılan Yer	Köy	57	14.5
	Kasaba	13	3.3
	İlçe	99	25.2
	İl	224	57.0
Medeni Durum	Bekâr	388	98.7
	Evli	5	1.3
Toplam	393	100	

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin bazı demografik özellikleri.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %53.4'ü müfredatta girişimcilik kavramına yer verilmediğini, %74.8'i müfredatta yenilikçilik ve girişimcilik kavramlarına yer verilmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %16.8'i mezun olduktan sonra iş kurma olasılığının hiç olmadığını düşünürken, %20.9'u bu ihtimalin yüzde altmış ve üzerinde olduğunu, %82.2'si çalışmak için kamu sektörünü tercih edeceğini, %85.0'i daha önce hiçbir girişimcilik faaliyetinde bulunmadığını, %62.6'sı kendine ait herhangi bir iş fikrinin olmadığını bildirmiştir (Tablo 2).

Yirmi yaş ve üzerindeki öğrencilerin ve kız öğrencilerin bireysel yenilikçilik ve girişimcilik ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, ancak gruplar

arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlendi. Bekâr ve evli öğrenciler arasında bireysel yenilikçilik puanları açısından anlamlı farklılık bulunmadığı ($P>0.05$) ancak bekâr öğrencilerin girişimcilik ölçeği puan ortalamalarının evli öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu, gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu belirlendi ($P<0.05$). Müfredatta yenilikçilik ve girişimcilik dersi olmalı görüşünde olan, girişimcilik faaliyetinde bulunduğunu bildiren öğrencilerin girişimcilik ölçeği puan ortalamaları diğer gruplardan anlamlı şekilde yüksek bulundu.

Görüşler		Sayı	%
Müfredatta yenilikçilik kavramı bulunma durumu	Evet	209	53.2
	Hayır	184	46.8
Müfredatta girişimcilik kavramı bulunma durumu	Evet	183	46.6
	Hayır	210	53.4
Müfredatta yenilikçilik ve girişimcilik kavramları yer almalı mı	Evet	294	74.8
	Hayır	99	25.2
İş kurma olasılığı bulunma durumu	% 0	66	16.8
	% 30	96	24.4
	%50	149	37.9
	%60+	82	20.9
Çalışmak için tercih edilen sektör	Özel sektör	70	17.8
	Kamu sektörü	323	82.2
Girişimcilik faaliyetinde bulunma durumu	Evet	58	15
	Hayır	334	85
Kendine ait iş fikrine sahip olma durumu	Evet	147	37.4
	Hayır	126	32.1
	Yok, ancak olmasını isterdim.	120	30.5

Tablo 2. Öğrencilerin girişimcilik ve yenilikçiliğe ilişkin görüşleri.

Öğrencilerin okudukları sınıfa ve yaşadıkları yere göre yenilikçilik ve

girişimcilik puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($P>0.05$). Bir iş fikrinin olduğunu belirten öğrencilerin yenilikçilik ölçeği puan ortalamalarının yüksek olduğu ancak bu farkın anlamlı olmadığı, girişimcilik puan ortalamalarının ise anlamlı şekilde yüksek olduğu belirlendi.

Öğrencilerin girişimcilik puanı ile bireysel yenilikçilik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir korelasyon olduğu ($r=0.563$, $P<0.05$), öğrencilerin girişimcilik puanları arttıkça bireysel yenilikçilik puanlarının da arttığı saptandı.

TARTIŞMA

Yenilikçilik ve girişimcilik özellikleri hemşirelik öğrencilerinin kazanması gereken temel yeterlilikler arasında kabul edilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı hemşirelik müfredatında yenilikçilik ve girişimcilik kavramlarına yer verilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Bu sonuç, hemşirelik öğrencilerinin yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerine sahip olmanın önemini fark etmiş olmaları açısından önemli bir bulgu olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin %85'inin daha önce hiçbir girişimcilik faaliyetinde bulunmadığı, %62.6'sının kendine ait herhangi bir iş fikrinin olmadığı sonucu dikkate alındığında; müfredatta öğrencilerin yenilikçilik ve girişimcilik açısından bilgi ve beceri olarak desteklenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılması gerekliliği öne çıkmaktadır.

Hemşirelerin bireysel yenilikçilik düzeylerini etkileyen faktörlerin incelendiği bir çalışmada; hemşirelerin ancak %6.1'inin yenilikçi olduğu¹⁷, bir başka çalışmada hemşirelerin yenilikçilik açısından "sorgulayıcı" düzeyde

oldukları¹⁸, çalışmamızda da öğrencilerin yenilikçilik puan ortalamalarının 68.21+12.17 olduğu, çalışmaya katılan öğrencilerin sorgulayıcı düzeyde oldukları belirlendi.

Karayağız Muslu'nun (2017) hemşirelerle yaptıkları çalışmada hemşirelerin yenilikçilik düzeylerinin yaş, eğitim durumu ile ilişkili olduğu bulunmuştur¹⁶. Çalışmamızda ise hemşirelik öğrencilerinin yenilikçilik ve girişimcilik eğiliminin cinsiyete ve yaşa göre anlamlı farklılık göstermediği, ancak kız öğrencilerin her iki ölçek puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi. Bu sonuç kız öğrencilerin yenilikçilik ve girişimcilik konusuna eğilimlerinin erkek öğrencilerden biraz daha fazla olduğunu düşündürmektedir.

Çakır Dolu ve arkadaşlarının çalışmasında (2016) hemşirelik öğrencilerinin yüksek girişimcilik düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir¹⁸. Hemşirelik öğrencilerinin girişimci ve atılgan potansiyellere sahip olması önemlidir. Yenilikçi ve girişimci hemşirelik öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip ederek mesleki ve bireysel geleceklerini yapılandırabilirler¹⁴. İrmiş ve Özdemir (2011) girişimcilik ile ilgili daha önce ders alan bireylerin araştırma-geliştirme etkinliklerine ve yeniliklere daha çok kaynak ayırdıkları bildirmiştir¹⁹. Yenilikçilik, hemşirelikte bakım kalitesini korumak ve geliştirmek açısından önem taşımaktadır. Yenilikçi yaklaşımların sağlık bakım alanlarında yaygınlaşması yalnızca hemşirelik mesleğine olumlu yansımalarla sınırlı kalmayacak kişi ve toplum sağlığının geliştirilmesinde katkı sağlayacaktır. Bodur (2018) hemşirelik öğrencilerinin girişim-

cilik eğilimleri arttıkça yenilikçi davranışlarının artacağını belirtmektedir¹⁴.

Çalışmamıza katılan öğrencilerin yenilikçilik ile girişimcilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Girişimcilik süreci beraberinde inovatif süreçleri getirmekte ve bu yolla büyümeyi teşvik etmektedir²¹. Bu çalışmada yenilikçilik ve girişimcilik arasında tespit edilen pozitif korelasyon bu tespitlerle uyumlu bir sonuçtur.

SONUÇ

Hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yenilikçilik ve girişimcilik eğilimlerinin incelendiği bu çalışmada; öğrencilerin yenilikçilik puan ortalamalarının 68.21+12.17 olduğu, öğrencilerin sorgulayıcı düzeyde oldukları, girişimcilik puan ortalamalarının 105.47+ 20.23 olduğu belirlenmiştir.

Bekar öğrencilerin, müfredatta yenilikçilik ve girişimcilik dersi olmalı görüşünde olan, girişimcilik faaliyetinde bulunduğunu bildiren öğrencilerin girişimcilik eğilimi puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, yenilikçilik puanları ile girişimcilik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir korelasyon olduğu sonucu bulundu. Elde edilen bu sonuçlar dikkate alındığında; hemşirelik eğitim müfredatına girişimcilik ve yenilikçilik derslerinin eklenmesi, öğrencilerin yenilikçilik ve girişimcilik konusunda kendilerini geliştirmelerine katkı veren geliştirici uygulama ve araştırma faaliyetlerine katılımlarının desteklenmesi, hemşirelik öğrencilerine yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerini destekleyen yaklaşımların uygulanması önerilmiştir.

		Bireysel Yenilikçilik Ölçeği		Girişimcilik Ölçeği	
		\bar{x}	Sd	\bar{x}	Sd
Yaş	20 <	68.09	11.58	104.50	19.09
	20 >	68.39	13.02	106.86	21.75
		$t = -0.240$ $P = 0.810$		$t = -1.135$ $P = 0.257$	
Cinsiyet	Kadın	68.65	10.59	105.49	17.95
	Erkek	67.00	15.72	105.40	25.56
		$t = 1.184$ $P = 0.237$		$t = 0.038$ $P = 0.970$	
Medeni durum	Bekar	68.21	12.14	105.71	20.17
	Evli	68.00	16.38	86.80	17.65
		$t = 0.039$ $P = 0.969$		$t = 2.086$ $P = **0.038$	
Yenilikçilik ve Girişimcilik dersi olmalı	Evet	68.74	11.81	107.06	18.94
	Hayır	66.63	13.14	100.73	23.12
		$t = 1.492$ $P = 0.136$		$t = 2.714$ $P = **0.007$	
Girişimci faaliyette bulunan	Evet	68.72	12.88	110.98	21.13
	Hayır	68.14	12.08	104.54	19.97
		$t = 0.334$ $P = 0.738$		$t = 2.247$ $P = **0.025$	
		\bar{x}	Sd	\bar{x}	Sd
Sınıf	Birinci sınıf	67.89	12.77	105.81	20.19
	İkinci sınıf	68.30	10.81	104.74	18.22
	Üçüncü sınıf	68.47	12.62	106.46	20.28
	Dördüncü sınıf	68.22	12.89	104.95	23.12
		$F = 0.039$ $P = 0.990$		$F = 0.147$ $P = 0.931$	
Yaşadığı yer	Köy	66.40	13.05	104.05	21.03
	Kasaba	72.84	15.53	113.30	16.97
	İlçe	68.81	11.38	103.42	20.62
	İl	68.13	12.07	106.28	19.99
		$F = 1.132$ $P = 0.336$		$F = 1.204$ $P = 0.308$	
İş kurma olasılığı	Hiç olasılık yok	66.06	11.74	100.34	18.07
	Yüzde otuz	67.51	13.19	104.10	22.02
	Yüzde elli	69.07	10.99	107.00	18.78
	Yüzde altmış fazlası	69.21	13.25	108.42	21.65
		$F = 1.240$ $P = 0.295$		$F = 2.449$ $P = 0.063$	
İş fikri olması	Evet	68.86	12.58	110.39	18.77
	Hayır	68.57	11.49	103.13	19.75
	Yok ancak olmasını isterdim	67.03	12.38	101.90	21.39
		$F = 0.829$ $P = 0.437$		$F = 7.286$ $P = **0.001$	

Tablo 3. Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklerine göre bireysel yenilikçilik ve girişimcilik ölçeği puan ortalamaları.

KAYNAKLAR

1. Kalisch B J, Begeny S. (2010) Preparation of nursing students for change and innovation, *West J Nurs Res.* 32(2):157-67. doi: 10.1177/0193945909335052.
2. International Council of Nurses. *Guidelines on the nurse entre/intrapreneur providing nursing service.* Geneva, Switzerland; 2004. <https://ipnig.ca/education/Guidelines-NurseEntre-ICN.pdf>
3. Kumar Gautam R. (2012). Success determination by innovation: A theorichal approach in marketing. *Quality Innovation Prosperity*,16(1):18-24.
4. Doğan S. (2015). *Girişimcilik.* İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi İktisat Lisans Programı Ders Kitabı. <http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/girisimcilikau219.pdf>.
5. Tekin, M., Etlioğlu, M., Tekin, E., (2018). Kamu kurumlarında inovasyon ve girişimcilik. *International Journal of Academic Value Studies*, 4(18): 111- 130.
6. Zaho F. (2005). Exploring the synergy between entrepreneurship and innovation. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 11(1): 25-41.
7. Vakili F, Tahmasebi N, Tahmasebi S, Tahmasebi D. (2016). Role of education in entrepreneurship development. *J. Ecophysiol. Occup. Hlth.* 16(3-4): 78–87.
8. Porter-O'Grady T. (2004). Innovation and creativity in a new age for health care. *J N Y State Nurses Assoc.* 34(2):4-8.
9. Hughes F. (2006) Nurses at the forefront of innovation. *Int Nurs Rev.* 53(2):94-101. doi: 10.1111/j.1466-7657.2006.00463.x.
10. Vannucci MJ, Weinstein SM. (2017). The nurse entrepreneur: empowerment needs, challenges, and self-care practices. *Nursing: Research and Reviews*.7: 57–66. <https://doi.org/10.2147/NRR.S98407>
11. Kılıçer K, Odabaşı HF. (2010). Bireysel yenilikçilik ölçeği (BYÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 38: 150-164.
12. Özen N, Bal Özkaptan B, Akyar İ, Terzioğlu F. (2020). Hemşirelik öğrencilerinde bilgi okuryazarlığı ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 17(2):120-7.
13. Başoğlu M, Edeer A. (2017). X ve Y kuşağındaki hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik farkındalıklarının karşılaştırılması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi.* 6(4): 77-84
14. Bodur G. (2018) Hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik (İnovasyon) düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki. *HSP*,5(2):139-148.
15. İşcan ÖF, Kaygın E. (2011). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.15 (2): 443-462.
16. Karayağız Muslu G. (2017). Bir devlet hastanesinde çalışan hemşirelerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile içsel motivasyon durumlarının incelenmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*,2(1) (Supp 1): 1-3.
17. Zengin H, Tiryaki Ö, Çınar N. (2019). Hemşirelikte yenilikçilik ve ilişkili faktörler. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*.3(6):207-217.
18. Çakır Dolu İ, Dönmez Temucin E, Arslan Özkan H. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile bazı ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *JED / GKD*, 11:2 :293-315.
19. İrmış A, Özdemir L. (2011). Girişimcilik ve yenilik ilişkisi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(1):138-161.
20. Işık N, Işık HB, Kılınc EC. (2015). Girişimcilik ve inovasyon ilişkisi: Teorik bir değerlendirme. *JEBPIR*, 1 (2):57-90.
21. Sarioğlu Kemer A, Altuntaş S. (2017) Adaptation of the individual innovativeness scale in nursing profession: Turkish validity-reliability study. *HEAD*.14(1): 52-61.